

Dr. Bruce Waltke, Zaburi, Hotuba ya 24

© 2024 Bruce Waltke na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Bruce Waltke katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Zaburi. Hiki ni kipindi namba 24, Zaburi za Kimasihi, Zaburi 16.

Kwa hiyo, tumekuwa tukiangalia njia mbalimbali ambazo zimetumiwa kuingia kikamilifu zaidi katika akili ya mtunga-zaburi.

Tumeangalia njia ya kiroho ikiwa unataka kuiweka kwa njia hiyo. Tuliangalia mkabala wa kihistoria na tumefahamishwa kuhusu ukosoaji na matawi mbalimbali ya ukosoaji wa namna. Kisha tukaangalia jana njia ya balagha.

Sasa tuko juu ya mbinu ya Kimasihi, kusoma Zaburi kwa kurejelea Masihi, au kama Amiralt kuiweka, kuweka jicho letu la kushoto juu ya mfalme wa kihistoria, kuweka jicho letu la kulia juu ya mfalme bora kwamba inawakilisha. Lakini kabla hatujaendelea zaidi, tuanze hotuba yetu kwa maombi.

Baba, kama mtunga-zaburi alivyosema, mistari imetuangukia mahali pazuri. Yaani wewe ni sehemu yetu. Wewe ni urithi wetu. Hatuna wema wowote mbali na wewe. Leo tunayo furaha ya kufikiria juu ya Mwana ambaye unapendezwa naye. Nawe umetuambia, Huyu ni Mwanangu mpendwa ninayependezwa naye. Msikilizeni. Na tunaamua kufanya hivyo.

Kwa hivyo, tunapozitafakari Zaburi na kutafakari juu ya Mola wetu, tunaomba kwamba utuongeze kiini cha imani yetu, utaratibu wa wema wetu, ujasiri wa kukiri kwetu, na kusudi la uaminifu tunapojaribiwa. Wewe ndiye mwandishi wa mambo haya yote mazuri na tunakusifu kwa hilo. Kwa hiyo, Bwana, pamoja na mtunga-zaburi, tunakimbilia kwako katika jina la Kristo. Amina.

Sawa. Nimegawanya hotuba katika sehemu kadhaa. Hii sasa iko kwenye ukurasa wa 314 wa madokezo yako. Kwanza kabisa, tutaangalia ufafanuzi wa kile tunachomaanisha kwa Umesiya.

Kisha tutaangalia historia yake. Kisha tatu, tutaangalia katika Agano Jipya, Yesu Kristo ni utimilifu wa bora wa Masihi. Kwanza kabisa, na kisha baadaye, katika sehemu ya pili ya somo hilo tutaangalia Zaburi ya Kimasihi hasa, ambayo inahusu ufufuo wake, na hiyo itakuwa Zaburi ya 16.

Lakini kwanza kabisa, ufafanuzi wa Masihi. Nimeshindwa kuweka katika maelezo yako etymology yake au wapi neno linatoka. Masihi, Kiebrania ni Mashiakhi.

Imetafsiriwa kupitia Kigiriki hadi Kiingereza kama Masihi, lakini Kiebrania ni Mashiakhi. Hiyo inatoka kwa mzizi mashach . Mashaki maana yake ni kupaka rangi, kupaka, kupaka, kupaka mafuta.

Tuliona jana jinsi mfalme anavyopakwa mafuta kwamba nabii atakuja na chupa yake au pembe ya mafuta ya kondoo. Angeweza kumwaga mfalme. Angempaka mfalme mafuta yenye harufu nzuri.

Kwa hilo, tulisema, mfalme akawa mali ya Mungu. Alitiwa mafuta na hivyo kutengwa kwa ajili ya Mungu. Pia, alithibitishwa kuwa mfalme aliyewekwa rasmi na Mungu.

Tatu, tulisema kwamba kwa upako huo ulikuja uwezeshaji juu ya mfalme. Kwa hiyo hiyo ndiyo maana ya msingi ya neno la Masihi. Ina maana aliyepakwa mafuta.

Sasa, tunapozungumza juu ya Masihi, hata hivyo, tunazungumza juu ya mfalme bora. Tunazungumza juu ya mfalme ambaye ataleta mwisho wa historia, A bora, bora ya ufalme wa haki wa ulimwengu wote. Kwa hiyo, niliandika katika maelezo yako, ni utimilifu wa ahadi ya Mungu ya kuwapa Israeli mfalme bora ambaye ataweka utawala wa ulimwengu wote wa haki na amani katika mwisho wa nyakati.

Sikupaswa kusema, vema, mwisho wa nyakati ni bora kuliko mwisho wa historia, nadhani. Sasa tunaangalia historia ya theolojia hii kwamba Mungu atatuma mfalme bora ambaye ataweka utawala kulingana na amri zake 10, kulingana na haki katika mwisho wa nyakati. Kulingana na masimulizi ya Biblia, asili tayari inapatikana katika bustani ya Edeni wakati Mungu alisema na kumhukumu nyoka.

Alisema kwamba mwanamke ambaye peke yake alijitambulisha na nyoka na uwongo wake, kwamba Mungu angeingilia kati. Angeweka roho mpya ndani ya mwanamke huyo. Angeweka uadui ndani ya mwanamke ili amkataa nyoka na kujifananisha naye.

Ilikuwa neema kuu tu. Kwa hiyo, nitaweka uadui, Mungu akamwambia nyoka, kati yako na mwanamke, na kati ya uzao wake na uzao wako. Kwa hiyo tayari hapa tuna ya kwamba kutakuwa na uzao wa mwanamke na huo uzao wa mwanamke utamwangamiza nyoka na kuharibu uzao wake.

Kwa hiyo, inaendelea kusema kwamba katika uzao huu wa mwanamke, atakuponda kichwa na kukuangamiza. Lakini katika mchakato huu, utamponda kisigino kwamba atausimamisha ufalme huu kupitia mateso. Tayari tunapata hilo moja kwa moja katika Bustani ya Edeni.

Kama unavyojua, sehemu iliyobaki ya Mwanzo ni suala la kutambulisha uzao huo wa kutenganisha uzao wa mwanamke ambao utakuwa mshindi juu ya uzao wa nyoka, ikimaanisha wale ambao wanapinga ufalme wa Mungu. Kwa hiyo, nafikiri ya kwamba

Hawa alifikiri itakuwa ni Kaini. Aligeuka kuwa uzao wa nyoka na badala yake , ni Sethi.

Kisha una mstari mzima wa Sethi hadi Nuhu. Kisha kutoka kwa wana wa Nuhu, itakuwa ni Shemu, kutoka kwake, si Hamu ama Yafethi. Kisha kutoka kwa wana wa Shemu, atakuwa ni Ibrahimu.

Na kutoka kwa Ibrahimu, itakuwa ni Isaka wala si Ishmaeli. Na kisha mwana wa Isaka atakuwa Yakobo na si Esau. Halafu Yakobo ana makabila 12 na tunaambiwa litakuwa kabila la Yuda, kwamba fimbo ya enzi haitaondoka katika kabila la Yuda.

Na hapo ndipo Mwanzo inapoishia. Hatujui itakuwa ni nani katika kabila la Yuda hadi tutakapokuja kwa Daudi. Na hapo tuna wakati mgumu ambapo Mungu anamtia mafuta Daudi kuwa mfalme na kisha kuingia katika agano pamoja na Daudi na kumhakikishia Daudi kwamba nyumba yake itadumu milele.

Ndiyo kusema kwamba nasaba yake itakuwa nasaba ya milele. Na hilo litatimizwa kwa sababu litatimizwa katika mwana wa milele. Nasaba zote hatimaye hufa, lakini nasaba yake haikufa.

Na nyoka alijaribu mara kwa mara kuharibu nyumba ya Daudi. Kwa kweli, wakati fulani alipiga mishumaa yote kwenye keki ya siku ya kuzaliwa, kama ilivyokuwa. Tambiko la wafalme linafananisha uzao au uzao wa Daudi na taa au nuru.

Ninaifikiria kama keki ya siku ya kuzaliwa. Na akaizima mishumaa yote isipokuwa Yoashi mdogo. Na Mungu akaulinda ufalme wake kwa njia hiyo moja.

Na hatimaye, inaishia na mwana wa Daudi kuwa Yesu, mwana wa Daudi. Naye anakuwa mwana wa milele. Ninamfikiria Yesu kama mishumaa wa hila wa siku ya kuzaliwa ambao Shetani alimlipua, lakini alirudi kwenye uzima wa milele na anaishi milele.

Na amehakikishiwa sio tu nasaba ya milele lakini amehakikishiwa ufalme wa milele. Hiyo ni nyanja ya utawala ambayo itatawaliwa na amri 10, ufalme wa maadili. Na ufalme huo umedumu hadi wakati wa sasa katika kanisa, ambalo ni ufalme wa Mungu leo, ambao unaweka utawala wa haki.

Na amehakikishiwa kiti cha enzi cha milele, ishara ya utawala wake. Na hivyo, Mungu akaondoa kiti cha enzi kutoka kwa wazao wake kwa muda, lakini kwa kweli siku zote kilikuwa cha nyumba ya Daudi. Kwa hiyo, ni sawa na nilivyofanya na watoto wangu wakati wao, wavulana wangu, walipokuwa wadogo, niliwapa seti ya treni ya Lionel, lakini daima waligeuza transfoma hadi juu.

Na wanapenda kuona mbio za treni kuzunguka njia. Na kisha mara kwa mara iliruka kutoka kwenye reli. Na kwa kuwa hawakujua jinsi ya kuitumia, niliichukua na kuiweka kwenye rafu hadi waweze kuitumia kwa uwajibikaji.

Kwa hiyo, ilikuwa yao, lakini ilichukuliwa kwa muda hadi waweze kuitumia kwa uwajibikaji. Na ndivyo ilivyotokea katika historia ya Israeli kwamba wana wa Daudi walipoteza kiti cha enzi katika kipindi cha kati ya maagano. Lakini hatimaye, Kristo, kama tulivyoona katika tafsiri ya Zaburi za kiliturujia, Zaburi kutawazwa, leo, ukweli ni kiti cha enzi cha Mungu mbinguni, kiti cha enzi cha Kristo mbinguni katika mkono wa kuume wa Mungu.

Na hivyo, ni kiti cha enzi cha milele. Naam, hiyo ndiyo historia ya nyumba ya Daudi kwamba nasaba yako itadumu milele na ufalme huo utadumu milele. Na hicho kiti cha enzi kitadumu milele.

Hilo ndilo chimbuko halisi la tumaini la mfalme anayefaa kabisa kutoka katika nyumba ya Daudi ambaye atasimamisha ufalme wa uadilifu wa ulimwenguni pote. Watu kama Mowinckel, kwa sababu ya dhana zao kwamba Mwanzo imechelewa, kwa hivyo wanaanza na nyumba ya Daudi. Wasomi wengi wanafanya hivyo, lakini simulizi la Biblia huturudisha kwenye bustani ya Edeni.

Naam, hiyo ndiyo chimbuko na kiasi fulani cha maendeleo ya tumaini la kimasiya. Sasa tunaangalia mchango wa Psalter kwa matarajio haya ya kimasihi, na tumaini la kimasihi. Na kama tulivyoona kwamba Zaburi kwa kiasi kikubwa zinahusiana na mfalme na nyingi za Zaburi zinamsifu mfalme na kumwasilisha kwa maneno ya udhanifu sana.

Na kwa hivyo, tuliona, kwa mfano, katika Zaburi ya 2 kwamba anasema, niombe, mwanangu, nitakupa mataifa hadi miisho ya dunia, nawe utawavunja kwa fimbo ya chuma na kwa hiyo utauthibitisha ufalme wa haki. Au Zaburi 110, tuliona liturujia nyingine ya kutawazwa, matarajio ya mwana wa Daudi, na ataketi mkono wa kuume wa Mungu. Atakuwa mfalme na kuhani ambaye ataanzisha ufalme wa ulimwengu wote.

Gunkel hakutafsiri hizo kama matarajio ya mtu halisi. Hakuifasiri kuwa inarejelea mfalme wa wakati ujao na Masihi. Kwa Gunkel, neno la Kijerumani, lilikuwa Hofstahl .

Hiyo ni kusema, ilikuwa hyperbole ya mahakama. Ilikuwa ni kutia chumvi kwa wazo, lakini kamwe kwa matarajio kwamba mtu yeyote angejaza picha kubwa kama hiyo. Mowinckel, kinyume chake, alifikiri ilimrejelea Masihi katika kitabu chake, Yeye ajaye.

Na ninanukuu hiyo katika maelezo yako ya chini. Kwa hiyo, Zaburi inamtukuza mfalme na kwa Zaburi hizi za sifa kwa mfalme anafafanua juu ya utawala wake

kutoka bahari hadi bahari na pwani hadi pwani. Ili kwamba kwa kweli ilipanua agano la Ibrahimu, ambalo lilikuwa kutoka mto wa Misri hadi mto mkubwa wa Frati.

Inaipanua kutoka bahari hadi bahari na ufuo hadi ufuo na kuifanya kuwa ufalme wa ulimwenguni pote na wa haki. Kwenye C kwenye ukurasa wa 315, ninahama kutoka kwenye Zaburi zenyewe, ambazo ziliimbwa wakati wa kutawazwa, labda hata siku ya kuzaliwa kwa mfalme, na wakati mwingine kusherehekea mfalme bora na matarajio, Daudi matarajio ya kinabii ya mfalme bora. Kweli ziliimbwa kwa ajili ya mfalme wa kihistoria katika kipindi cha kwanza cha hekalu.

Lakini nini kinatokea wakati Zaburi imekamilika, inakamilishwa uhamishoni wakati Israeli haina mfalme. Hivyo basi, Zaburi hizi ambazo ziliimbwa kwa ajili ya mfalme wa kihistoria na kupakwa rangi katika wazo la kile kitakachokuja, sasa zinakuwa marejeleo ya mfalme, sasa yanakuwa yajayo. Zaburi hizi za kifalme zimetundikwa juu ya Masihi wa wakati ujao.

Kwa hivyo, jinsi ninavyopiga picha ni kwamba katika kutawazwa, kwa mfano, Zaburi hizi ziliwekwa kwenye mabega ya mfalme wa kihistoria ambaye aliwasilisha kuona na kutoa tumaini la bora. Lakini wafalme wote, mabega yao yalikuwa madogo sana na mavazi ya zambarau yakawatoka. Kwa hiyo, waliwekwa juu ya mrithi, lakini kila mrithi alikuwa mdogo, kwa kiasi kikubwa, mdogo kuliko mtangulizi wake mpaka hatimaye hakuna mfalme kabisa.

Kwa hiyo, Israeli imesalia na kabati la Zaburi hizi za kifalme wakingoja mfalme avae. Ni mpaka Yesu ambaye anastahili kuvaa Zaburi hizi ndipo anajiweka katika matarajio haya ya kifalme ya kimasihini. Sababu nyingine inayochangia umesiya ni fasihi ya apocalyptic kutoka kipindi cha kati ya maagano.

Fasihi ya Apocalyptic ina sifa ya uwili, uwili wenye itikadi kali. Kwa hivyo, katika fasihi ya apocalyptic, ulifikiria kuhusu enzi ya sasa kuwa tofauti kabisa na enzi zijazo. Zaidi ya hayo, enzi ya sasa inafikiriwa kuwa ni wakati wa dhambi, kifo na uovu.

Wakati ujao ni enzi isiyo na dhambi, isiyo na kifo, enzi inayofaa. Enzi ya sasa ya uovu iko chini ya utawala wa Shetani. Wakati ujao uko chini ya utawala wa Masihi.

Katika maandiko haya, inatarajiwa sasa kwamba Masihi huyu, ambaye Yesu anajitambulisha kuwa mwana wa Adamu, alikuwa pamoja na Mungu tangu mwanzo. Ataleta utawala huu mpya wa uadilifu juu ya dunia. Kwa hiyo, walikuwa na mgawanyiko mkali kati ya wakati huu na ule ujao.

Waliliona kuwa tukio la msiba ambalo lingetenganisha enzi ya kale chini ya Shetani na enzi mpya chini ya Kristo. Kwa hiyo, Kristo atasema, alipokuwa anaanzisha enzi mpya, nilimwona Shetani akianguka kutoka mbinguni, ambayo ina maana kwamba

Luka 10:18, ambayo ina maana kwamba anapoteza ukuu wake na kwamba yeye ni mkuu kuliko Shetani na atamshinda. Anaanzisha enzi mpya.

Bila shaka, ndiyo maana Yohana Mbatizaji anakuja akihubiri ujumbe wa toba kwa maana ufalme wa mbinguni umekaribia. Hilo ndilo tukio la janga ambalo linahusishwa na Masihi. Itakuja wakati ambapo utawaangamiza waovu na wale wanaotubu dhambi wanatayarishwa kuingia katika ufalme wa haki chini ya Masihi.

Kwa hiyo, anafananisha Kristo anakuja na Roho, akiwafanya watu kuwa watakatifu. Anafananisha wakati wa moto ambapo kutakuwa na hukumu, na makapi yatateketezwa na wenye haki wataingia katika ufalme. Kwa hiyo, wanabatizwa kwa toba na kutayarishwa kwa ajili ya enzi hii mpya chini ya Masihi.

Hayo yote basi yanaingia katika matarajio haya ya kimasihini. Kisha tunamjia Kristo na Yohana Mbatizaji akasema kwamba huyu ndiye mfalme bora na mimi sistahili hata kufungua gidamu kwenye kiatu chake. Lakini Kristo atakapokuja, inakuwa dhahiri kwamba kutakuwa na ujio wa Kristo mara mbili.

Kuna ujio huu wa kwanza akija na atateseka. Atateseka kwa ajili ya dhambi na atachukua adhabu ya kifo juu yake mwenyewe. Itakuwa katika ujio wake wa pili ambapo ataanzisha ufalme bora wa ulimwengu wote.

Lakini katika zama hizi, katika ujio wake wa kwanza, wakati atateseka kwa ajili ya dhambi na atapata kifo, wakati huo huo, tayari anazindua enzi mpya. Kwa hivyo, una kile kinachojulikana katika eskatologia inayotambulika ni kwamba sasa anazindua enzi mpya, lakini sio dichotomia kali. Yesu anazungumza kuhusu mafumbo ya ufalme, na yale yaliyokuwa yamefichwa.

Je, ni kielelezo cha zamani cha wakati wa kiapokaliptiki, enzi ya uovu wa sasa, na enzi ya baadaye ya haki, sasa inapanuliwa zaidi. Kwa hiyo, mnaye Mwana wa Adamu ambaye anapanda mbegu ya ngano, lakini wakati huohuo, Shetani angali anatenda kazi. Yeye ni duni kwa Kristo, lakini bado anafanya kazi.

Yeye anapanda magugu na hayo mawili yanakua pamoja mpaka wakati ujao ambapo tena, wakati huo, kutakuwa na mtengano mkali wa ngano na magugu au magugu, kama tunavyoiweka. Kwa hivyo, tuna mtindo mpya sasa badala ya dichotomy rahisi tu. Tuna ujio wa kwanza wakati Kristo anateseka kwa ajili ya dhambi na kifo, lakini wakati huo huo, amepaa mbinguni na ameanzishwa katika ufalme wake, lakini ni mchanganyiko.

Tunangojea utimilifu mwishoni mwa nyakati. Hivyo hiyo ni aina ya muhtasari katika Agano Jipya ninapokuwa na kule kuja kuwili kwa Masihi na vipengele viwili vya utimilifu wake na namna ya siri. Na kisha ninazungumza kwenye ukurasa wa 316 wa jukumu la Psalter katika Agano Jipya.

Zaburi inazungumza juu ya mateso ya Kristo na pia juu ya utukufu wa Kristo. Kama vile Petro anavyosema kwa kanisa la diaspora, anasema, kabla ya Kristo, hawakuweka pamoja waziwazi jinsi Masihi angeteseka na bado atatawala. Hawakuweza kuweka pamoja mateso ya Kristo na utawala wa Kristo.

Lakini Agano Jipya linaiweka Zaburi zote mbili kwa ajili ya mateso ya Kristo na pia kwa ajili ya ushindi wa Kristo na inaweka wazi kwamba wao wameshiriki katika ujio huu wa kwanza na ujio wa pili. Ninasema Agano Jipya moja kwa moja linanukuu Agano la Kale mara 283. Na kati ya nyakati hizi 116 kuna nukuu kutoka katika kitabu cha Zaburi.

Kwa maneno mengine, 41% ya nukuu kutoka Agano la Kale zimetolewa katika kitabu cha Zaburi. Pia ninaona kwamba kitabu cha Zaburi kinatumika kwa njia tatu tofauti katika Agano Jipya. Inatumika kama maandishi ya uthibitisho wa Mungu kuonyesha yeye ni mkuu juu ya kazi ya Kristo na kwamba alikuwa ametabiri matukio muhimu katika maisha ya Kristo.

Na kwa hivyo, Kristo ndiye utimilifu wa Zaburi hizi, ambazo zilitabiri juu ya Kristo. Kwa hivyo, kwa mfano, na kwa kawaida kwa kiasi fulani ni kuomba msamaha kwa sababu unaweza kuchukizwa na ukweli kwamba Masihi, walitarajia Masihi kuleta enzi hii mpya, enzi hii ya kisiasa ambayo ingeamamiza Rumi. Na bado ukweli ni kwamba Kristo atakufa.

Je, unaelezaje hilo? Kwa kielelezo, Yesu anawapa Mafarisayo na wakuu wa makuhani, mfano wa mwenye shamba na shamba lake la mizabibu. Na kwa hivyo, anasema, mwenye shamba hili alikuwa na shamba la mizabibu na aliweka ukuta kulizunguka ili kulilinda. Akachimba shinikizo ndani yake kwa ajili ya kuponda zabibu.

Naye akajenga mnara wa kulitunza. Kwa hiyo, alikuwa ametayarisha kila kitu kwa ajili ya shamba la mizabibu. Kisha akakodi shamba la mizabibu alipokuwa akienda safari ya mbali.

Lakini ilipofika wakati wa kuvuna shamba la mizabibu, aliwatuma watumishi kwa wale wakulima ili wapate matunda katika shamba lake la mizabibu. Ndipo wale wapangaji wakawakamata watumishi wa mwenye shamba na kuwapiga. Wakawaua.

Wakawapiga mawe. Na hivyo akatuma watumishi zaidi na wakafanya vivyo hivyo kwao. Na kisha hatimaye mwenye shamba akasema, Nitawapelekea mwanangu mwenyewe.

Nadhani watumishi wanawakilisha manabii kama vile Yohana Mbatizaji ambaye walikuwa wamemkataa. Na sasa anakuja mwana mwenyewe, yaani Yesu Kristo. Lakini wakamfanyia vivyo hivyo wakamkamata na kumuua.

Na Yesu anasema huu ni utimilifu. Je, hujawahi kusoma kile kilichokuwa katika Zaburi 118 kuhusu mstari wa 23, nadhani, kwamba jiwe walilokataa waashi limekuwa jiwe kuu la pembeni. Ningeendelea na shamba la mizabibu kidogo zaidi kwa sababu alisema, mwenye shamba atafanya nini? Lakini atalitwaa shamba la mizabibu.

Atawaangamiza wapangaji. Atachukua shamba la mizabibu kutoka kwao na atawapa wakulima wapya, watu wapya. Na hiyo ndiyo historia ya kanisa kwa sababu aliundoa ufalme kutoka kwa Israeli na akaukabidhi, nitaufasiri huo mfano, aliukabidhi kwa Mataifa, hasa kanisa la Mataifa.

Ili kufikia karne ya pili, kanisa lilikuwa karibu kabisa la Mataifa na akawapa watu wapya. Naye anasema huu ndio utimilifu wa unabii kwamba jiwe walilolikataa waashi, yaani Masihi, limekuwa jiwe kuu la pembeni la ufalme. Ili kukataliwa kwao kumetarajiwa.

Tena, unayo nyingine, ninatoa tu vielelezo vya utimilifu wa moja kwa moja. Unalo katika kisa cha Yuda. Na hapa kuna mmoja ambaye Yesu anamchagua na anamsaliti, anamsaliti Yesu.

Na Yesu anasema, huo ni utimilifu wa Zaburi ya 41 ambapo kutokana na uzoefu wa Daudi, alipokuwa mgonjwa wakati fulani na maadui zake wakamtukana na kuzungumza naye. Kisha anasema, rafiki yangu wa karibu, rafiki yangu niliyemwamini ambaye nilishiriki naye mkate wangu alinigeuka. Na hiyo ilikuwa ni mfano wa unabii wa Kristo na Yuda.

Alishiriki mkate wake naye na akamgeukia. Ili Zaburi hiyo iwe unabii ambao umetimizwa kwa Yuda. Kwa hivyo hiyo ndiyo njia moja ya Psalter inatumiwa.

Inatumika kama utimilifu wa unabii, uandishi wa uthibitisho katika kazi ya Bwana wetu Yesu Kristo. Hili linaweza kuwa swali kubwa sana kuuliza, lakini ukitazama Zaburi ya Daudi kuhusu marafiki zangu kunigeukia, hautawahi kuisoma kama unabii. Hapana, lakini Yesu anasema ni unabii.

Sawa. Unawawekaje hawa wawili pamoja? Kwa sababu swali linatokea kwamba wakati unasoma Zaburi hiyo hapo awali wakati Daudi anatoa maneno yale ambayo rafiki yangu niliyemwamini alinisaliti. Swali ni je, Daudi alielewa katika hali hiyo kwamba ulikuwa unabii? Nadhani alipozungumza katika ibada za kutawazwa ambazo huketi mkono wangu wa kulia kwamba atakuwa na ufalme wa ulimwengu wote, huo ulikuwa unabii halisi.

Tutaiona katika Zaburi ya 16, ambapo anasema kwamba kwa mtu mmoja, hataona uharibifu ambao haungeweza kuwa wa yeye mwenyewe. Kwa hiyo, una unabii wa kweli kwa upande mmoja. Kwa upande mwingine, unayo typology.

Unapopitia aina fulani, hujui kwamba aina hiyo imekusudiwa kama unabii wa tukio la siku zijazo. Kwa hiyo, una, kwa mfano, na Balaamu na punda wake. Balaamu na punda wake ni mfano wa mfalme wa Moabu, Balaki pamoja na nabii Balaamu.

Ili kwamba kama punda alivyokuwa kwa Balaamu, Balaamu awe kwa Balaki. Kwa hiyo, Balaamu ni kama punda. Kwa hiyo, punda ni mfano wa Balaamu na Balaamu ni mfano wa Balaki.

Kwa hiyo, kinachotokea ni kwamba punda aliweza kumwona malaika wa Bwana. Alikuwa na ono la kimbinguni, lakini Balaamu hakuweza kuliona. Kwa hiyo, katika utimizo wa mfano huo, Balaamu anaweza kuona kile ambacho Balaki, mfalme wa Moabu hawezi kuona.

Na zaidi ya hayo, kuna mara tatu punda amwona malaika wa Bwana. Mara ya kwanza yeye, wacha tuone, anafanya nini mara ya kwanza? Anaenda shambani. Mara ya pili anauponda mguu wa Balaamu ukutani.

Mara ya tatu analala tu chini yake. Na kila wakati inakuwa chungu zaidi kwa Balaamu. Na jambo lile lile, Balaamu anatoa unabii tatu.

Macho yake yamefunguliwa. Anasema anaona mambo. Na kila wakati ufunuo huo unakuwa mchungu zaidi anapoona kupanda kwa mfalme wa Israeli juu ya mfalme wa Moabu.

Kisha andiko linasema, kwamba mara ya tatu jambo hili lilipotukia, punda alimwona malaika wa Bwana na akamjibu Balaamu kwa uchungu. Inasema mara ya tatu Balaamu alikasirika. Na katika utimizo wa mfano huo, mara ya tatu anapotoa unabii huu, tunaambiwa kwamba Balaki alikasirika.

Na wakati wa kilele ni kwamba, wakati anataka kumpiga punda, punda huzungumza kwa miujiza. Na ni mfano wa Balaamu ambaye sasa anazungumza kimiujiza. Inasema kwamba Mungu alifungua kinywa cha punda na sasa Mungu anafungua kinywa na kuweka maneno katika kinywa cha Balaamu.

Kwa hiyo, ni picha halisi. Hoja yangu ni kwamba wakati Balaamu anapitia tukio hili, hajui kwamba yeye ni mfano wa tukio kuu zaidi. Na nadhani hivyo ndivyo typology inavyofanya kazi.

Kwamba wakati unapitia hayo, hujui kwamba ni chini ya usimamizi wa Mungu kuwa picha ya tukio kubwa zaidi. Na kwa hiyo, kwa hiyo, sidhani kama Daudi alijua katika hali hiyo kwamba alikuwa mfano. Ni katika mafunuo ya baadaye tu na uzoefu wa Yesu ndipo unapogundua kwamba ilikuwa ni aina iliyokusudiwa kimungu.

Na hapa ndio utimilifu wa aina. Kwa hivyo labda hiyo inasaidia, Bill, kwa swali la kusaidia kufafanua jambo hilo. Sawa.

Kwa hivyo, tunarudi kwenye jukumu la kinanda ambacho kimetajwa kama maandishi ya uthibitisho katika ukaribu wa Kristo. Zaburi pia hutumiwa na mitume kufundisha mafundisho. Kwa hivyo, kwa mfano, Paulo katika Warumi 3 anapotaka kuzungumzia upotovu na dhambi ya mwanadamu ulimwenguni pote, anataja Zaburi kadhaa kufanya hivyo, zikiwemo Zaburi 14 na ulinganifu wa muhtasari, ambao ni Zaburi 53 .

Kwa hivyo, zaburi hufundisha unabii na hii iliyoketi mkono wa kuume wa Mungu inakuwa sehemu ya liturujia katika maungamo ya kanisa. Hizo ndizo njia tatu ambazo zaburi hutumiwa. Katika ukurasa wa 316, ninazungumza kuhusu jukumu la kinanda.

Inatumika kwa njia tatu. Na kisha tukasema Yesu Kristo alirejelea Zaburi zaidi ya mara 50. Na kisha hatimaye, ninaweka hoja kwamba Yesu alisema Zaburi zinazungumza juu yake.

Kutoka Luka 24, anapokutana na wanafunzi kwenye Barabara ya Emau, anawaambia, Hayo ndiyo niliyowaambia nilipokuwa bado pamoja nanyi. Ni lazima yatimizwe yote niliyoandikiwa katika torati ya Mose, manabii na zaburi. Kwa hiyo, ni Yesu ambaye anatuomba tusome Zaburi kwa kurejelea yeye mwenyewe.

Na nitasema zaidi jinsi wanavyozungumza juu ya Kristo mwishoni mwa somo hili. Lakini kwa vyovyote vile, Yesu alisema tunapaswa kusoma Zaburi kuhusiana na Kristo. Hata hivyo ninashangaa ninaposoma hatafafanuzi za wasomi wa kiinjilisti, jinsi wanavyofanya kidogo au kusoma zaburi katika nuru ya Kristo, kama tunavyoambiwa.

Katika ukurasa wa 317, ninataja baadhi ya vifungu hivi 50 na ninavigawanya katika mateso ya Kristo, ari yake, na utukufu wake. Kwa hivyo, tunachukua zaburi zinazorejelea shauku yake. Kwa hiyo, anaposema katika Yohana, nafsi yangu inafadhaika, anataja Zaburi 6. Anapouliza msalabani, kwa nini umeniacha? Ananukuu Zaburi 22.

Yohana anaposema, akagawanya mavazi yake, akagawanya mavazi yangu, ni kumbukumbu ya Zaburi 22. Msalabani, anaposema, mikononi mwako, naiweka roho yangu. Ni nukuu kutoka Zaburi 31.

Bila kwenda, hayo yote yameandikwa hapo chini. Na hakuna maana katika kukusomea yote. Lakini jambo kuu ni kwamba unaweza kuona kwamba anamwona Daudi kama mfano wake mwenyewe au unabii wa kinabii kumhusu yeye mwenyewe.

Na hivyo, anajiona kama utimilifu wa matarajio ya kifalme. Kwa hivyo hii ni zaidi ya zaburi 10 zinazozungumza na mfalme. Psalter nzima sio nzima, lakini sehemu kubwa ya Zaburi inahusu mfalme.

Kwa hiyo, wanamrejelea Kristo. Kwa hiyo hata anaposafisha hekalu, ni bidii kwa ajili ya nyumba yake inayotoka katika Zaburi ya 69. Na hivyo daima unao katika Agano Jipya kwamba wanaona Zaburi kama unabii au mfano wa Yesu Kristo.

Hiyo inanipeleka kwenye ukurasa wa 318. Na mimi huzungumza kuhusu aina za Zaburi za Kimasihi. Ninagawanya hiyo, na hii inafuata kutoka kwa Delitzsch.

Kuna aina nne. Moja inaitwa isiyo ya moja kwa moja na ya kawaida. Kwa hiyo, ninasema, Daudi, mfalme wa kidunia, anafananisha mtoto wake mkuu zaidi, mfalme wa mbinguni.

Sidhani kama David alijua kwamba alikuwa mtu wa aina kama tulivyoieleza hapo awali. Lakini katika nuru ya ufunuo kamili, unaona tu taipolojia katika mwanga wa ufunuo kamili. Katika mwanga wa ufunuo kamili, ungeweza kuona jinsi mfalme wa kihistoria ni mfano wa mwana wake mkuu zaidi wa Yesu Kristo.

Kwa hivyo, Zaburi hizi zinazorejelea mfalme kwa njia isiyo ya moja kwa moja hazifanani na Yesu Kristo kwa sababu ndivyo Agano Jipya linavyoisoma. Pili, ni kile unachoweza kuita unabii wa kawaida. Yaani, Daudi ni mfano wa Kristo, lakini anatumia lugha kurejelea uzoefu wake ambao umetiwa chumvi kwa kiasi fulani, lakini unapata utimilifu wake wa kipekee katika Kristo.

Hii inaweza kuwa, kwa mfano, katika Zaburi 22, wakati Daudi pengine anapitia shida fulani na kuhisi kutelekezwa na Mungu, lakini anaelezea uzoefu wake katika suala la msalaba. Kwa hiyo, anapiga picha kiu yake. Anapiga picha wakigawana nguo zake kati yao.

Lugha, kama tulivyoitazama Zaburi 22, inapita uzoefu wake mwenyewe wa kihistoria. Na kwa kweli inakuwa unabii wa Kristo wakati inatimizwa kihalisi katika maisha ya Kristo. Kwa hivyo naita hizo za kawaida za kinabii.

Mateso na utukufu wa Daudi ni mfano wa Yesu Kristo, lakini lugha yake inapita uzoefu wake mwenyewe na kupata utimilifu wake katika Yesu Kristo. Hivyo hiyo ni aina ya pili. Ni mchanganyiko wa aina na unabii.

Zaburi zingine ni za kinabii tu na hiyo itakuwa kama Zaburi 110, wakati Bwana alipomwambia Bwana wangu, Uketi mkono wangu wa kuume, hata niwawekapo adui chini ya miguu yako. Unaweza kusoma unabii wa kawaida, lakini unatimizwa kipekee katika Yesu Kristo. Zaburi hizi za kutawazwa kwa Bwana tulizoziona katika Zaburi ya

93 na 99, ambapo Bwana anatawala, zimefasiriwa katika Agano Jipya kama kumbukumbu ya Yesu Kristo na utawala wake.

Kwa hiyo, hizi ndizo njia nne ninazoona Zaburi zikitumiwa. Vema, nadhani hiyo inakupa mwelekeo fulani kwa mbinu ya Kimasihi katika kufasiri Zaburi. Kwa hivyo, huu ni wakati wa maswali ikiwa unataka kuuliza maswali zaidi.

Bill, nina wasiwasi kwa mchango wako na Ed kwa ajili yako. Ilikuwa wazi hivyo? Je, ni wazi hivyo? Ndio, ilikuwa wazi. Kurudi kwenye unabii, moja ya mambo ambayo sijui kama nilijifunza au nilifikiria tu, ilikuwa kwamba mara nyingi kwenye unabii huu ambao hauonekani kama aina yako ya kwanza, isiyo ya moja kwa moja au ya kawaida.

Namaanisha, ninafikiria Hosea kutoka Misri, nimemwita mwanangu, kwa hivyo ninamaanisha, hili ni swali la jumla. Je, sehemu yake ni kwamba Mungu hufanya mambo ya aina moja mara kwa mara? Kwa hiyo, mara ya kwanza jambo linapotokea, kwa sababu Mungu hufanya mambo kwa mzunguko, basi inakuwa mfano wa kile kitakachotokea. Ninamaanisha, ni kwamba nadhani, ninamaanisha, swali ninalosikia sana kutoka kwa watu ni, kama watasoma kifungu, unaenda, vizuri, huo sio unabii.

Agano Jipya linasema ni unabii. Kwa hivyo, mimi hutafuta kila wakati njia za kuielezea. Kwa hivyo, aina ni njia nzuri ya kuifanya. Aina ni njia moja ya kuifanya. Nadhani wazo kwamba katika Hosea kutoka Misri, nimemwita mwanangu. Unaona, nadhani hiyo ni kumbukumbu ya kwamba Israeli ni mwana wa Mungu.

Israeli inawakilisha mwana wa mwisho wa Mungu. Sawa. Ndiyo.

Kwa hivyo, ninaiona kama mfano ambayo ni masimulizi yote sita ya kuzaliwa kwa Mathayo. Wote hupata utimizo katika unabii. Kwa hiyo, baadhi yao wanaelekea sana kama Bethlehemu pamoja na wenye hekima wa Bethlehemu, lakini kisha kwa kuchinjwa kwa watu wasio na hatia, naye anaona katika Yeremia kwamba Israeli wanapokwenda utumwani, yeye anaona ni mfano, lakini mfano ni picha iliyokusudiwa na kimungu.

Inachukua ufunuo kamili kabla ya kuiona kama picha iliyokusudiwa kimungu. Kwa hivyo, aina ni picha iliyokusudiwa na Mungu ya tukio kubwa zaidi, la tukio kubwa zaidi katika siku zijazo. Sawa.

Hiyo ndio ninaelewa kwa typology. Ni picha ya tukio kubwa zaidi, lakini ni picha iliyokusudiwa na Mungu. Suala ambalo limezushwa, bila shaka, katika hatua hii ni je, tunafuata Marsh na aina za pekee halali ni zile tulizopewa katika Agano Jipya? Au tuko huru kuona aina ambazo hazijaelezewa katika Agano Jipya? Nina maoni kwamba ni njia ya kufasiri Maandiko ambayo tuko huru kuona mifano.

Tatizo ni kwamba huna udhibiti juu yake. Lakini kuna njia nyingine ya kumsikia Mungu, nadhani, katika mashairi. Kwa hivyo, nadhani ni zaidi ya mbinu ya kisayansi ambayo tunaweza kudhibiti kikamilifu.

Nadhani kuna uwazi kwa Roho katika hatua hii. Kwa hiyo, yale uliyo nayo Paulo na Wagalatia na ile milima miwili, ambayo ni mifano akilini mwake. Ndiyo.

Naam, kwa kweli hiyo ni, nadhani anasema yeye ni allegorizing. Yaani haikuwa hivyo, nadhani anachokisema pale anapokisia, anachokisema hiki ni zaidi ya kilichomo kwenye maandishi. Sawa.

Kwa hivyo hiyo itakuwa zaidi ya aina? Nafikiri kisa cha Sinai na Yerusalemu na Hajiri na Sayuni na Sara, nadhani hiyo imetupeleka zaidi ya yale yaliyo katika andiko lenyewe. Itabidi niangalie hilo zaidi, lakini hilo ndilo jibu langu la awali kwake.

Huyu ni Dk. Bruce Waltke katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Zaburi. Hiki ni kipindi namba 24, Zaburi za Kimasihi, Zaburi 16.